

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 13P/7/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120200413
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4120200413.2

Rozhodnutie

Okresný súd Nitra vo veci starostlivosti súdu o maloletého J. P., nar. XX.XX.XXXX, t.č. Detský charitný dom s. Lujzy, Samova 4, Nitra, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: D. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. a neuvedeného otca, o návrhu navrhovateľky E.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd dočasne zveruje maloletého J. P., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti navrhovateľke E.. C. T., nar. XX.XX.XXXX, až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 13P/7/2020.

odôvodnenie:

Dňa 10.01.2020 podala navrhovateľka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala zveriť maloletého J. P., nar. XX.XX.XXXX do jej dočasnej starostlivosti a zároveň žiadala súd, aby vo veci samej zveril maloleté dieťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti a matku zaviazal prispievať na výživu maloletého dieťaťa minimálnym zákonným výživným. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletý J. bol 16.06.2019 prijatý do Detského charitného domu Sv. Lujzy na základe neodkladného opatrenia Okresného súdu Nitra. Neskôr maloletému dieťaťu súd nariadil výchovné opatrenie a to pobyť v tomto zariadení na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa. Od umiestnenia dieťaťa v zariadení sa s matkou stretával nepravidelne, asi 5-6 krát. V zariadení má maloletý aj svojich súrodencov, ani o staršie deti matka neprejavuje primeraný záujem. Matka nie je schopná aktuálne zabezpečiť potrebnú starostlivosť o maloleté dieťa, je bez domova, má problémy so zvýšeným konzumom alkoholu. Navrhovateľka je vedúcou zariadenia, do ktorého bol maloletý umiestnený, v jej domácnosti strávil čas letných prázdnin, bol u nej spokojný, zvykol si aj na jej dve deti. Postupne sa medzi nimi vytvárali silné väzby, pobyty sa opakovali a zintenzívňovali. Rušné prostredie zariadenia pôsobí na maloletého dráždivo, veľmi dobre reaguje na pokojné prostredie v domácnosti navrhovateľky, pokojne spí, nie je podráždený. Maloletý sa začal správať k navrhovateľke ako ku vzťahovej osobe. Stal sa blízkym pre všetkých členov domácnosti, navrhovateľka by sa o maloletého veľmi rada osobne starala. (1)

Rozhodnutím Okresného súdu Nitra 1PPOm5/2019 zo dňa 16.06.2019 súd dočasne zveril maloletého J. P., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Detského charitného domu sv. Lujzy v Nitre. Dieťa bolo vyňaté zo starostlivosti matky z dôvodu, že sama matka uvádzala, že nedokáže zabezpečovať starostlivosť o svoje dieťa, nemá zabezpečené stabilné bývanie, k partnerovi, s ktorým žila sa vrátiť nemôže, pretože mali fyzické konflikty. U matky bola zistená prítomnosť alkoholu. Uviedla, že by bola rada, aby dieťa bolo umiestnené v Detskom charitnom dome, kde sa nachádzajú aj ostatní piati súrodenci maloletého dieťaťa. Maloletý sa ocitol v stave, kedy boli jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozené stavom na strane matky. (2)

Okresný súd Nitra uznesením 24P/202/2019-18 zo dňa 11.09.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 31.10.2019 nariadil u maloletého J. P. výchovné opatrenie za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa a jeho pobytom v zariadení C. charitného domu sv. Lujzy v Nitre, najdlhšie na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia súdu. Rozhodnutie odôvodnil tým, že matka naďalej nie je schopná usporiadať si svoje pomery tak, aby mohla o maloletého zabezpečovať osobnú starostlivosť. Dieťa síce v zariadení navštívila, avšak aj pre problémy s alkoholom, nebola schopná zabezpečiť stabilné rodinné zázemie a starostlivosť o maloleté dieťa. (3)

Zo správy Centra a rodiny - Detský charitný dom sv. Lujzy zo dňa 20.01.2020 súd zistil, že maloletý je v starostlivosti tohto zariadenia od 16.06.2019. Matka od počiatku prejavovala minimálny záujem o maloleté dieťa, jej návštevy v centre boli veľmi zriedkavé. Maloletý si postupne na nové prostredie začal zvykať, začal priberať, chodiť. Komunikuje zatiaľ neverbálne. Na cudzích ľuďoch už nereaguje plačom ani strachom. V centre sa nachádza aj jeho 5 starších súrodencov. Najväčšiu starostlivosť o neho prejavujú sestra L. a I., rovnako ako aj brat Sultán. Sestry však majú na maloletého aj zlý vplyv, nakoľko majú často medzi sebou konflikty, učia ho nevhodným formám správania. Rušné prostredie centra naňho pôsobí dráždivo. Matka sa po prvýkrát informovala na syna cca 2 týždne po umiestnení, telefonicky. Telefonický záujem prejavila matka s údajným otcom dieťaťa si 3-4 krát. Prezentovala svoj záujem v budúcnosti zabezpečovať v starostlivosti o dieťa, uvádzala, že potrebuje čas, aby sa postavila na nohy, priznala aj problém s užívaním alkoholu. Spolupráca centra a matky je problematická, deti navštevuje v centre zriedka, väčšinou príde neohlásene. Opakovane sa stávalo, že deťom sľúbila, že ich navštívi ale následne neprišla. U detí tak dochádzalo k smútku, k sklamaniu, ktoré sa prejavovalo nie len plačom, ale aj agresívnym správaním detí. Matka sa v súčasnosti o maloletého J. nezaujíma vôbec, už ani telefonicky. Žije bez domova a má vo väčšej miere užívať alkohol ako v minulosti. Z vyjadrenia najstaršej sestry O. bolo zistené, že matka býva často pod vplyvom alkoholu, má nového priateľa. Naposledy matka deti navštívila 01.01.2020. E. J. si veľmi obľúbil navrhovateľku, ktorú často vyhľadáva, chce s ňou tráviť čas, navrhovateľka sa dieťaťu venuje, veľa času dieťa trávi v jej domácnosti. S ostatnými súrodencami v zariadení komunikovali o tom, že si navrhovateľka chce dieťa vziať do náhradnej osobnej starostlivosti, súrodenci s tým súhlasili. (4)

Kolízny opatrovník zrealizoval sociálne šetrenie pomerov v domácnosti navrhovateľky a dňa 23.01.2020 súdu predložil správu z ktorej súd zistil, že navrhovateľka býva s maloletou F. a maloletým J. T., ktoré si osvojila s bývalým manželom, v 4 izbovom rodinnom dome. Dom je štandardne zariadený a vyhovuje požiadavkám zabezpečovania starostlivosti o maloleté dieťa. Obe deti navrhovateľky súhlasia s tým, aby navrhovateľka zabezpečovala starostlivosť o maloletého J.. Matka dieťaťa nespolupracuje s oddelením SPODSK UPSVaR Nitra, od 19.08.2019 ich nekontaktovala. Zo správy Detského charitného domu sv. Lujzy vyplýva, že nariadené výchovné opatrenie neplní svoj účel. Keďže maloletý J. má vytvorené v domácnosti navrhovateľky vhodné podmienky pre ďalší sociálny, psychický a fyzický vývin, s podaným návrhom kolízny opatrovník súhlasí. (5)

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice zo dňa 30.01.2020 súd zistil, že nad maloletou O. R., nar. XX.XX.XXXX bola nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa vykonáva v Detskom charitnom dome sv. Lujzy a to rozsudkom OS Nitra 13P/288/2018-44. Rovnako nad maloletými deťmi P.: I., nar. XX.XX.XXXX, I., nar. XX.XX.XXXX, L., nar. XX.XX.XXXX a J., nar. XX.XX.XXXX bola nariadená ústavná starostlivosť. Matkou maloletých detí je D. P., otcom I. R., t. č. N. Želiezovce. Otcovstvo je priznané len k maloletej O. R.. Matka si vyživovaciu povinnosť k deťom neplní. Kontaktuje deti sporadicky. Otec píše deťom listy, výživné uhrádza na maloletú O.. Maloleté deti sú umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu, rodina dlhodobo nevytvára podmienky na návrat maloletých detí do prirodzeného prostredia. (6)

Podľa § 2 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. (7)

Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. (8)

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. (9)

Podľa § 325 ods. 2 CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä aby

- a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje,
- b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde,
- c) nenakladala s určitými vecami alebo právami,
- d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala,
- e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násilia,
- f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje,
- g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená,
- h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená. (10)

Podľa § 328 ods. 1 a ods. 2 veta druhá CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 CSP, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 CSP, inak návrh na nariadenie neodkladné opatrenie zamietne. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. (11)

Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere. (12)

Nariadenie neodkladného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ak tieto právne vzťahy vyžadujú bezodkladnú úpravu, ak táto úprava je potrebná, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe bezodkladnej úpravy. Neodkladným opatrením súd poskytuje ochranu právam a právom chráneným záujmom účastníkov a zabezpečuje úpravu stavu pomerov tak, aby svojím rozhodnutím sledoval ako prvoradý záujem maloletých detí, ktorých sa toto rozhodnutie súd bezprostredne dotýka. (13)

Na základe skutočností uvádzaných v návrhu navrhovateľkou, po vykonanom sociálnom šetrení pomerov a po oboznámení sa so správou o realizácii nariadeného výchovného opatrenia súd zistil, že matka maloletého dieťaťa aktuálne nedokáže zabezpečiť riadnu starostlivosť o žiadne zo svojich maloletých detí, po nariadenom výchovnom opatrení si neusporiadala svoje pomery tak, aby pri výkone starostlivosti o maloleté deti nedošlo k ohrozeniu ich priaznivého vývoja a zdravia. Matka nemá stále bývanie, žije ako bezdomovkyňa, alkohol požíva vo zvýšenej miere. Záujem o maloletého J. (rovnako ako o jeho ďalších súrodencov) prejavuje len sporadicky. Matka tak nie je schopná v súčasnosti realizovať svoje rodičovské povinnosti a zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti. Od prijatia maloletého J. do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu si začal maloletý postupne vytvárať vzťahovú väzbu k navrhovateľke, je medzi nimi vytvorená silná citová väzba. Dieťa na navrhovateľku reaguje pozitívne, v jej prítomnosti sa cíti dobre. Opakované pobyty v domácnosti navrhovateľky pôsobia na dieťa upokojujúco, pobyt v centre pre deti a rodiny po návrate z domáceho prostredia navrhovateľky pôsobí na dieťa rušivo. V domácnosti navrhovateľky má maloletý vytvorené vhodné podmienky pre ďalší zdravý duševný a fyzický vývoj. Veľmi dobre dieťa reaguje aj na maloleté deti navrhovateľky a celú jej širšiu rodinu. (14)

Súd preto nariadením neodkladného opatrenia zveril maloletého J. P. do dočasnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá bude dočasne, do právoplatného skončenia konania vo veci zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa. Týmto rozhodnutím súd zohľadnil záujem maloletého dieťaťa na riadnom zabezpečovaní starostlivosti o dieťa, mieru ohrozenia maloletého dieťa v prípade, ak by sa po uplynutí doby výchovného opatrenia (v 5/2020) vrátilo do starostlivosti matky, súd považuje za vysokú. Matka ani po uplynutí doby nariadeného výchovného opatrenia si neusporiadala svoj život tak, aby bola schopná sa o svoje dieťa postarať. Neprejavuje ani snahu o vyriešenie svojej životnej situácie. Nespolupráca s UPSVaR, požívanie alkoholu a sporadické návštevy maloletých detí nesvedčia o snahe matky o zmenu, je vysoko pravdepodobné, že po skončení nariadeného výchovného opatrenia aj u maloletého J. by bola nariadená ústavná starostlivosť podobne ako u jeho 5 starších súrodencov. Neodkladnosť úpravy pomerov účastníkov konania vyžaduje práve záujem maloletého dieťaťa na zabezpečenie rodinného prostredia v ktorom

budú riadne zabezpečené všetky jeho potreby, prostredia poskytujúce maloletému dieťaťu pocit istoty, stability a bezpečia. (15)

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Nitre prostredníctvom Okresného súdu Nitra (§ 355 ods. 2 a §357 pís. d) Civilného sporového poriadku). V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.